

Садржај

Миодраг Илић - [Јеретик](#) - драма у десет слика

Жири је издвојио дело Миодрага Илића *Јеретик*, ценећи не само хомогеност и поузданост драмског рукописа, већ и идеју толеранције за коју се аутор залаже представљајући нам судбину филозофа Баруха Спинозе. Спиноза (1632–1677) био је неуспешан трговац, добар оптичар и изузетан филозоф. Време у коме је живео и земља за коју је везао своју судбину нису му узвратили разумевањем и подршком – мало су коме, уосталом, савременици пружали благовремено признање. Али, показује Миодраг Илић, Спинозина реч, његова проницљивост и доследност у делању и мишљењу успели су да му обезбеде ауторитет – додуше, у ужем кругу мислећих људи – чиме је његов филозофски систем добио пуну афирмацију. О филозофској димензији Илићеве драме луцидно је писао Милосав Мирковић (видети часопис “Драма”, 22, стр. 54–56) истичући њене мисаоне домете. Саглашавајући се с Мирковићем у потпуности, истичем драматуршку прецизност и доследност с којом је искусни и проверени писац Миодраг Илић суверено водио драму током свих десет равноправно постављених и укомпонованих слика. Илићева драматуршка тананост подразумева пластично сликање

карактера свих драмских јунака, од лика Баруха Спинозе који носи драму, до епизодних учесника, какав је рабин, или лик Уријела Да Косте на самом почетку... [>>> види поговор](#)

Бошко Сувајић - [Иларион](#) - аутобиографска драма у три чина

Бошко Сувајић написао је драму *Иларион* с необичним поднасловом “аутобиографска драма у три чина”. Претпостављам да је Сувајић нашао довољно додирних тачака у своме схватању односа према историјској науци – којом се бавио Иларион Руварац – са становиштем свог драмског јунака, па је отуда дао речени поднаслов, који читаоцу може да зазвучи као својеврсна аутоиронија. Реч је, дакле, о драмском штиву које преузима градивне елементе из биографије архимандрита манастира Гргетег и оснивача српске критичке историографије; личност Илариона Руварца већ је била доведена на позоришну сцену (видети драму Виде Огњеновић *Је ли било Кнежеве вечере*), као што је његов рано преминули брат, песник Коста Руварац, инспирисао Лазу Костића да напише једну од својих најмисаонијих песама. Сувајићев драмски јунак, Иларион Руварац, показује се као жртва политичких игара које се плету у Аустроугарској империји и као прононсирани издајник који својим рационалним историографским приступом развејава роматичарско и наздравичарско схватање колико националне историје, толико и националног менталитета. Бошко Сувајић разложно истиче Иларионов критички прилаз свеколиком митоманству и националним заблудама и тиме параболнично показује нашу националну неспремност да се суочимо са сопственим мањкавостима и недостацима...

[>>> види поговор](#)

Стамен Миловановић - [Оливера](#)

Стамен Миловановић јавља се драмом *Оливера*; јунакиња драме је, дакако, кћи кнеза Лазара и кнегиње Милице, а судбина јој је, како знамо, одредила да буде једна од супруга султана Бајазита. Стамен Миловановић полази од познатих нам података и исписује слојевиту драму која поставља низ питања – од оправданости саможртвовања (и самопонижења), до опортуности политичког прагматизма као вишег императива, али и до рађања искрене Оливерине љубави према Бајазиту. Писана економично и прегледно, не уступајући предању али ни неким писцима омиљеном мелодраматичном заплету, Миловановићева драма Оливера подједнако припада миљеу историјских као и подручју психолошких драма. Историја је употребљена као збир података који пружа одговарајућу мотивацију за одлуке које ће донети Милица, а доцније и сама Оливера, а психологија је у служби вишег или старијег интереса – очувања националног идентитета...

[>>> види поговор](#)

Весна Егерић - [Весела Енглеска](#) - иронична ренесансна трагедија

Весна Егерић по други пут на Конкурсу Удружења драмских писаца Србије својом драмом улази у најужи избор. После комада Лепа Јелена у којој се бави античком темом, Весна Егерић написала је драму *Весела Енглеска* стављајући јој ознаку “иронична ренесансна трагедија”, опет налазећи у калеидоскопу историје подстицај за сопствено интрепретирање збивања везаних за Елизабету. У комаду Весне Егерић појављује се галерија историјских личности: енглеска краљица Елизабета, краљица Шкотске Марија Стјуарт, ерл од Есекса, Бен Џонсон и Вилијам Шекспир. Историографија вели да је Елизабета I (1533–1603) значајна владарка која је развила Енглеску као најјачу колонијалну силу, а осигурала супремацију англиканске цркве (погубила католикињу Марију Стјуарт); полазећи од ових основних података, Весна Егерић плете причу у којој се сустичу политика, дворске интриге, шпијунске активности и све друге прикладне догодовштине, укључујући ту и учешће двојице изузетних писаца – Бен Џонсона и Вилијама Шекспира. Весна Егерић пише лако: довољно је да замисли сцену и она је већ написана. Драмске секвенце Весне Егерић писане су школски чисто, јасно, са течним дијалогом и покадшто присутном иронијом у Елизабетиним репликама... [>>> види поговор](#)

Миле Петковић - [Прокруст игра пинг-понг](#)

Миле Петковић је написао комад *Прокруст игра пинг-понг*, а жири конкурса препоручио је дело за објављивање. Миле Петковић је написао политичку сатиру општег типа, уперену против свих – од политичара до драмских писаца – не штедећи јарке боје и жестоке изразе. Петковићева драма дешава се у позоришту у коме се припрема нова премијера, па се драмска прича бави односом позоришног особља према самом позоришту, драми која се спрема и оној која се не припрема; с друге стране, комад се бави и политичким приликама у Србији уочи избора; ова два рукавца довољна су да Петковић исприча стандардну причу о демократији која то није, као и о стандардном позоришном фолклору мање или више присутном у свим српским позориштима. Што се драмска прича више одвија, Петковић изоштрава поглед према њеној политичкој димензији, да би илустровао тезу о злоупотреби демократских тековина од стране оних који су се декларисали као демократе и преузели власт...

[>>> види поговор](#)

Дејан Новчић - [Мелодрама](#) - монолитна монодрама

Писац млађе генерације Дејан Новчић јавља се “монолитном монодрамом” под насловом *Мелодрама*

. Дејана Новчића потписник ових редова познаје као даровитог песника, композитора и као свог некадашњег студента. Дејан Новчић прави монодраму о неуспелом писцу и интровертованом човеку који проћердава дане и књижевни таленат пишући рото романи дектективског садржаја. Новчићев драмски јунак Буца, постепено бива доведен до суочавања са бесциљношћу свога живота, до сазнања да му је прошла боља половина живљења без икакве сатисфакције на личном, интелектуалном или стваралачком плану. Тај тренутак суочавања је драматично подвучен сентименталним присећањем на једину подршку коју је Буца у младости имао. Глас Девојке која провоцира писца, могло би се закључити, истовремено је и глас Буцине потиснуте савести која коначно долази до прилике да постави права питања не скривајући при том одређен презир који упућује неоствареном писцу...

[>>> види поговор](#)

Радомир Путник - [Поговор](#)

-- о о О о о --

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 34

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар Јевремова 19 и ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић и Братислав Петковић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Извршни уредник, Недељко Бодирога

Редакција: Миладин Шеварлић, Бошко Сувајцић, Снежана Кутрички, Милан Миња Обрадовић, др Едуард Дајч, Радомир Путник

Коректура - Редакција

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић

Припрема за штампу, Светозар Станкић

Штампа и повез: "ГРАФОРЕКЛАМ", Параћин

Штампање завршено децембра 2008.

Тираж: 300 примерака